

Τι είναι πληθωρισμός;

Γενική αύξηση των τιμών

Σε μια οικονομία της αγοράς, οι τιμές των αγαθών και των υπηρεσιών μπορούν πάντα να μεταβληθούν. Κάποιες τιμές αυξάνονται, κάποιες άλλες μειώνονται. Μπορούμε να μιλήσουμε για πληθωρισμό όταν παρατηρείται γενική αύξηση τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών και όχι μόνο ορισμένων προϊόντων. Επομένως, με 1 ευρώ μπορούμε να αγοράσουμε λιγότερα πράγματα ή, με άλλα λόγια, η αξία του ευρώ μειώνεται.

Ορισμένες μεταβολές τιμών είναι πιο σημαντικές από άλλες

Όταν υπολογίζεται η μέση αύξηση των τιμών, δίδεται μεγαλύτερη βαρύτητα στις τιμές των προϊόντων για τα οποία δαπανώνται περισσότερα χρήματα - όπως το ηλεκτρικό ρεύμα - σε σχέση με τις τιμές των προϊόντων για τα οποία ξοδεύονται λιγότερα - π.χ. ζάχαρη ή γραμματόσημα.

Δεν αγοράζουν όλοι τα ίδια πράγματα

Κάθε νοικοκυριό έχει διαφορετικές καταναλωτικές συνήθειες: ορισμένοι έχουν αυτοκίνητο και τρώνε κρέας, άλλοι μετακινούνται μόνο με τα μέσα μαζικής μεταφοράς ή είναι χορτοφάγοι. Οι μέσες καταναλωτικές συνήθειες του συνόλου των νοικοκυριών καθορίζουν τη βαρύτητα που λαμβάνουν τα διάφορα προϊόντα και υπηρεσίες κατά τη μέτρηση του πληθωρισμού.

Για τη μέτρηση του πληθωρισμού, λαμβάνονται υπόψη όλα τα αγαθά και οι υπηρεσίες που καταναλώνουν τα νοικοκυριά, όπως:

- είδη καθημερινής χρήσης (π.χ. τρόφιμα, εφημερίδες και βενζίνη)
- διαρκή αγαθά (π.χ. είδη ένδυσης, ηλεκτρονικοί υπολογιστές και πλυντήρια)
- υπηρεσίες (π.χ. κομμωτήρια, ασφάλειες και ενοικιαζόμενες κατοικίες)

Σύγκριση των τιμών του καλαθιού καταναλωτικών αγαθών ανά έτος

Όλα τα αγαθά και οι υπηρεσίες που καταναλώνουν τα νοικοκυριά στη διάρκεια ενός έτους αντιπροσωπεύονται από ένα "καλάθι" ειδών. Κάθε προϊόν στο καλάθι αυτό έχει μια τιμή, η οποία μπορεί να μεταβληθεί με την πάροδο του χρόνου. Ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού είναι η τιμή του συνολικού καλαθιού ένα συγκεκριμένο μήνα σε σύγκριση με την τιμή που είχε τον ίδιο μήνα ένα έτος νωρίτερα.
Παράδειγμα μέτρησης του πληθωρισμού*

Ποσότητες που αγοράστηκαν στο έτος βάσης	Τιμή (έτος βάσης)		Τιμή (1 έτος μετά)		Τιμή (2 έτη μετά)	
	ανά μονάδα	σύνολο	ανά μονάδα	σύνολο	ανά μονάδα	σύνολο
150 καρβέλια ψωμί	1,50 €	225 €	1,30 €	195 €	1,60 €	240 €
100 φλιτζάνια καφέ	2,40 €	240 €	2,40 €	240 €	2,15 €	215 €
12 κουρέματα	20,00 €	240 €	22,00 €	264 €	23,00 €	276 €
1 χειμερινό μπουφάν	145,00 €	145 €	176,00 €	176 €	160,00 €	160 €
Συνολικό κόστος καλαθιού		850 €		875 €		891 €
Δείκτης τιμών		100,0		102,9		104,8
Ρυθμός πληθωρισμού				2,9%		1,8%

* Η Eurostat μετρά κάθε μήνα τον πληθωρισμό τιμών καταναλωτή στη ζώνη του ευρώ. Ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) καλύπτει, κατά μέσο όρο, 700 περίπου αγαθά και υπηρεσίες. Αντανακλά τη μέση δαπάνη των νοικοκυριών στη ζώνη του ευρώ για ένα καλάθι προϊόντων.

1. Απαριθμήστε όλα τα προϊόντα που υπάρχουν στο καλάθι σας και τις ποσότητες που καταναλώσατε σε ένα συγκεκριμένο έτος (αυτό είναι

το "έτος βάσης"). Στο παράδειγμά μας, υπολογίζουμε μόνο το ψωμί, τον καφέ, τα κουρέματα και ένα χειμερινό μπουφάν.

2. Υπολογίστε τη συνολική δαπάνη για κάθε προϊόν πολλαπλασιάζοντας την ποσότητα των προϊόντων με την τιμή αγοράς τους: $150 \text{ καρβέλια ψωμί} \times 1,50 \text{ €} = 225 \text{ €}$ $100 \text{ φλιτζάνια καφέ} \times 2,40 \text{ €} = 240 \text{ €}$ κ.λπ.
3. Προσθέστε τα σύνολα όλων των προϊόντων για να υπολογίσετε το συνολικό κόστος κατανάλωσης. Στο έτος βάσης του παραδείγματός μας είναι 850 €. 4. Επαναλάβετε τα βήματα 2 και 3 για τα επόμενα έτη.
4. Επαναλάβετε τα βήματα 2 και 3 για τα επόμενα έτη. Κοιτάζοντας το παράδειγμα θα παρατηρήσετε ότι ορισμένες τιμές μεταβλήθηκαν μετά το πρώτο έτος. Το συνολικό κόστος κατανάλωσης αυξήθηκε σε 875 €. Μετά το δεύτερο έτος, το κόστος είναι 891 €.
5. Διαιρέστε το συνολικό κόστος του καλαθιού σε κάθε επόμενο έτος με το κόστος του καλαθιού στο έτος βάσης και πολλαπλασιάστε το αποτέλεσμα επί 100. Ένα έτος αργότερα: $875 \text{ €} \div 850 \text{ €} \times 100 = 102,9$
6. Ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού είναι η εκατοστιαία μεταβολή από το ένα έτος στο άλλο. Στο παράδειγμά μας, ο ρυθμός πληθωρισμού μετά από ένα έτος είναι 2,9%. Για να τον υπολογίσουμε, αφαιρούμε από το δείκτη τιμών για το συγκεκριμένο έτος το δείκτη τιμών του προηγούμενου έτους (102,9 - 100), διαιρούμε με το δείκτη τιμών του προηγούμενου έτους (100) και πολλαπλασιάζουμε επί 100. Για το επόμενο έτος ο αντίστοιχος υπολογισμός είναι: $(104,8 - 102,9) \div 102,9 \times 100 = 1,8\%$.